

Muz., 2020(61): 219-223
Rocznik, eISSN 2391-4815

data przyjęcia – 08.2020
data akceptacji – 08.2020
DOI: 10.5604/01.3001.0014.3817

BEZPIECZNE MUZEA, BEZPIECZNE ZBIORY. WYBÓR TEKSTÓW PIOTRA OGRODZKIEGO, BIBLIOTEKA NIMOZ, T. 13, WARSZAWA 2020

SAFE MUSEUMS, SAFE COLLECTIONS. A
SELECTION OF ARTICLES BY PIOTR OGRODZKI,
NIMOZ LIBRARY, VOL. 13, WARSZAWA 2020

ks. Piotr Paweł Maniurka

Uniwersytet Opolski, Muzeum Diecezjalne w Opolu

Abstract: *Safe Museums, Safe Collections. A Selection of Articles by Piotr Ogrodzki* is a publication discussing the contemporary problems of crimes against heritage objects. The essays written over the period of 20 years were systematically published in the 'Cenne, Bezcenne/Utracone' journal, the only periodical dedicated to the recovery and restitutions of the lost national heritage. The publication is composed of 18 papers characterizing selected threats to museums and collections. All the presented texts oscillate within the semantic concepts related to crime and theft in museums and sacral facilities. The essays aptly juxtapose legal aspects with the practices of the protection of national heritage, while the described examples of security measures have been and will remain applicable also in the future. The additional value of the publication of Piotr Ogrodzki's

texts is their translation into English. Although many of the described thefts of art works have taken place in Poland, the Author also points to similar circumstances of such crimes in Europe. Enriched with Piotr Ogrodzki's short biography and bibliography, the book begins with the papers by Piotr Majewski, Paulina Florjanowicz, Kamil Zeidler, and Jacek Rulewicz. It concludes with the message of Chief Inspector Adam Grajewski of the Polish Police Headquarters under a meaningful title *In Lieu of an Afterword. Museum Collection Safety*. The publisher of the book, the National Institute for Museums and Public Collections, NIMOZ, should be acknowledged for the noble idea of publishing this book, thus commemorating the outstanding individual that Piotr Ogrodzki was.

Keywords: Piotr Ogrodzki, book *Safe Museums, Safe Collections*, museum collections, heritage pieces in churches, convent libraries, thefts, burglaries, collections' protection, alarm systems.

Bezpieczne muzea, bezpieczne zbiory. Wybór tekstów Piotra Ogrodzkiego to publikacja omawiająca problem współczesnej przestępczości przeciwko zabytkom. Opracowanie przedstawia problematykę w sposób klarowny i przystępny. Opublikowane teksty powstawały na przestrzeni 20 lat, ukazując się systematycznie w czasopiśmie „Cenne, Bezcenne /Utracone” – jedynym w Polsce periodyku poświęconym sprawom rewindykacji i restytucji utraconego dziedzictwa narodowego. Warto podkreślić, że zawarte w zbiorze treści wciąż są aktualne. Omawiana publikacja zawiera 18 artykułów poświęconych charakterystyce wybranych zagrożeń dla muzeów oraz zbiorów – przestępczości, kradzieżom w muzeach, kradzieżom z obiektów sakralnych a także zagrożeniom nadzwyczajnym: powodziom, ekstremalnym zjawiskom meteorologicznym oraz awariom technicznym. Treść tekstów oscyluje wokół semantycznych pojęć związanych z przestępczością oraz kradzieżami w muzeach i obiektach sakralnych oraz zagrożeniami nadzwyczajnymi. Książkę wzbogacono krótkim życiorysem oraz bibliografią prac Piotra Ogrodzkiego. Otwierają ją teksty wprowadzające autorstwa: Piotra Majewskiego, Pauliny Florjanowicz, Kamila Zeidlera oraz Jacka Rulewicza. Publikację zamyka przesłanie nadkom. Adama Grajewskiego z Komendy Głównej Policji pod wymownym tytułem *Zamiast zakończenia. Bezpieczeństwo zbiorów muzealnych*.

Pierwszy z tekstów *Kradzież z Muzeum im. Adama Mickiewicza w Śmiełowie... i powroty Śmiełowskich obrazów* opisuje zaginięcie niderlandzkich oraz niemieckich obrazów z XVII i XVIII w. z muzeum w Śmiełowie¹, które jest oddziałem Muzeum Narodowego w Poznaniu. Ta problematyka bliska była śp. Piotrowi Ogrodzkiemu. Tekst artykułu został podzielony na dwie części. Pierwsza z nich poświęcona jest odzwierciedleniu przebiegu zdarzeń z nocy, w której dokonano kradzieży. Autor zwraca uwagę na brak zabezpieczeń na terenie muzeum oraz niestosowanie odpowiednich procedur bezpieczeństwa. W drugiej części omówiono kwestię odzyskania zaginionych dzieł z dokładnym opisem przebiegu procedur rewindykacji oraz związanych z tym trudności prawnych. W podsumowaniu znajdziemy informację o odzyskaniu pięciu obrazów w antykwariatach na terenie: Niemiec, Holandii oraz Austrii. Kolejne trzy widnieją na liście zaginionych.

Drugi artykuł dotyczy kradzieży zabytków z muzeum w Pszczynie². We wstępie autor omawia ważną kwestię zapewnienia bezpieczeństwa zdeponowanych w zamku precjozów oraz opisuje system alarmowy. To właśnie brak sprawnego działania systemu miał doprowadzić do zaginięcia zbioru pięciu porcelanowych figurek J.J. Kändlera – saksońskiego rzeźbiarza, projektanta figurek i serwisów dla manufaktury w Miśni. Oprócz tego skradziony został egzemplarz Biblii Weimarskiej. Opisana kradzież jest pouczająca z kilku względów. Po pierwsze – potwierdziła, że zabezpieczenie dużego muzeum jest możliwe tylko wtedy, gdy wszystkie elementy składające się na system ochrony są dobrze przygotowane. Po drugie – to jedna z nielicznych kradzieży, o których można powiedzieć, że zrealizowano ją na zamówienie. Był to również ten rzadki przypadek, który dobitnie ukazał, jak szybko skradzione przedmioty mogą zostać wywiezione poza granice państwa.

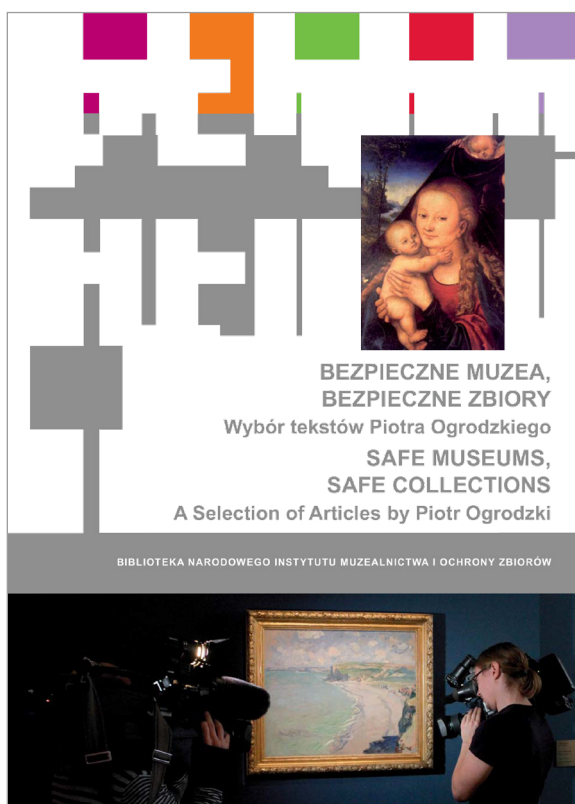
W kolejnym tekście Piotr Ogrodzki podejmuje temat

włamania do Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie³, z którego skradziono ikony. Dotkliwy wymiar zaistniałej tutaj straty związany jest z faktem, że zbiory zdeponowanych w opisywanym muzeum ikon należały do najciekawszych w Polsce. Z ponad 240 znajdujących się ówczesnie w muzealnej kolekcji, na wystawie prezentowano 100 najcenniejszych, pochodzących z okresu XVI–XIX w., głównie z tzw. szkoły moskiewskiej oraz nowogrodzkiej. Na początku artykułu autor zwrócił uwagę, że kradzieże popełniane na szkodę muzeów to naprawdę rzadkość. Od wielu lat roczna skala tego zjawiska jest podobna – to od 4 do 8 przypadków. Autor, relacjonując to co wydarzyło się w olsztyńskim muzeum, stwierdza, że łącznie zrabowano 29 dzieł sztuki pochodzących z XVI, XVII oraz XVIII wieku. W tej grupie znalazła się najstarsza ikona przechowywana w muzeum. Dzieło pochodzące z pocz. XVI w. przedstawiało trzy Maryje u grobu Chrystusa.

Następnie autor omawia sprawę zabezpieczania zbiorów specjalnych w bibliotekach⁴. Inspiracją do powstania tego artykułu była kradzież z Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie dzieła Mikołaja Kopernika *O obrotach sfer niebieskich*. Okazuje się, że czytelnik, który nie został przez pracowników biblioteki w żaden sposób zidentyfikowany, w trakcie lektury dzieła udał się do toalety, po czym zniknął. Na miejscu oczywiście nie pozostawił cennego tekstu. W dalszej części tekstu P. Ogrodzki punktuje braki i niedociągnięcia oraz naruszenia regulaminu biblioteki, które były przyczyną kradzieży. W tym miejscu trzeba za autorem przytoczyć ważne uwagi, które mogą przyczynić się do ochrony innych zbiorów. Przede wszystkim dostęp do zbiorów specjalnych powinien być dozwolony tylko dla samodzielnych pracowników naukowych. Zamiast udostępniać starodruki lub dokumenty, autor zaleca udostępnianie mikrofilmów. Wskazane jest również, aby w trakcie udostępniania najbardziej wartościowych materiałów wydelegować pracownika do czuwania nad zbiorem, który zawsze poprosi czytającego o zwrot wypożyczonych materiałów, nawet gdy będzie to tylko na czas wyjścia do toalety. Najważniejszym elementem ochrony powinna być instalacja systemu monitoringu oraz inne technologiczne rozwiązania. Konkludując, autor podaje przykłady innych kradzieży, jakie miały miejsce w Europie.

Następny artykuł dotyczy wątpliwości, które pozostają do dzisiaj po stracie dzieła Petera Paula Rubensa *Zdjęcie z krzyża*. Autor opisuje historię obrazu, który do pożaru, jaki objął prezbiterium fary w Kaliszu⁵ w 1973 r. znajdował się w jej ołtarzu głównym. Po pożarze miał – podobnie jak całe prezbiterium – ulec całkowitemu zniszczeniu. Z cennego dzieła sztuki pozostały tylko resztki ramy. Prowadzone śledztwo wykazało, że przyczyną pożaru było podpalenie lub zwarcie instalacji. Jednak relacje biegłych i świadków były odmienne. Sugerowano wersję, że obraz został wycięty z ramy i skradziony, a reszta ołtarza podpalona. Mając na uwadze te okoliczności, autor przypuszcza, że zaginione dzieło zostanie odnalezione.

W kolejnym artykule *Kradzież z Muzeum w Lidzbarku Warmińskim* autor ponownie ukazuje przemyślane metody kradzieży dzieł sztuki⁶. Tym razem zniknęły arcydzieła sakralnej sztuki złotniczej XV i XVI w. z kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie. Łącznie zrabowanych zostało 11 zabytkowych przedmiotów. Autor opisuje przebieg śledztwa i szczęśliwy finał odnalezienia zabytków, które – niestety – uszkodzono, by łatwiej je sprzedać. Po raz kolejny Piotr

Ogrodzki wskazuje to, co jest najważniejsze w przechowywaniu tak cennych zbiorów, czyli zabezpieczenie, którego brakowało w Muzeum w Lidzbarku Warmińskim. Jedyną zaporę stanowiły mury zamkowe oraz starsze panie – opiekunki wystawy.

Piotr Ogrodzki – jako specjalista w dziedzinie ochrony dóbr kultury – w kolejnym tekście pokazuje sposoby omijania przez złodziei systemów zabezpieczeń⁷. Tym razem omawiany obiekt w Białej Podlaskiej był doskonale przygotowany – system alarmowy został zainstalowany w każdym pomieszczeniu poza tymi znajdującymi się na poddaszu, które sąsiadowały z salami wystawowymi. I to właśnie poprzez poddasze sprawcy dostali się do sali, by zabrać cztery obrazy Kossaków (Wojciecha, Jerzego i Juliusza). W dalszej części artykułu pokazane są błędy służb ochrony oraz policji. Ochrona, po uruchomieniu alarmu, nie sprawdzała sali i przyczyny uaktywnienia systemu alarmowego, ponieważ drzwi wejściowe pozostały zaplombowane. Policja, dokonując analizy obiektu, pominęła tę część muzeum, w której znajdowało się dojście do poddasza z ustawioną drabiną i naruszonym w celu wejścia do obiektu dachem. W podsumowaniu autor przekazuje, że skradzione obiekty udało się odzyskać.

Artykuł, w którym P. Ogrodzki nie tylko przedstawia ciąg nieszczęśliwych zdarzeń, ale formułuje również zalecenia służące ochronie wartościowych przedmiotów sakralnych, dotyczy wyposażenia kościołów⁸. Zawarte w nim uwagi wynikają z analizy kilkudziesięciu kradzieży ze świątyń z całej Polski. Wymienione kradzieże często nie były zauważane lub – ze względu na błahość sprawy – zarządcy okradzionych obiektów nie zgłaszali ich do odpowiednich służb. Publikacja

uzmysławia łatwość sprzedaży drobnych obiektów zabytkowych w różnych antykwariatach w całej Polsce. Jest to możliwe, ponieważ dzieła sakralne rzadko posiadają jakąkolwiek dokumentację i nie są skatalogowane.

Kolejny artykuł omawia dwie straty w jednym roku w muzeum w Stawisku⁹. Autor zwraca w nim uwagę na to, że przy zabezpieczaniu muzeum czy jakichkolwiek zbiorów nie możemy polegać tylko na rozwiązaniach technicznych. Obiekt w Stawisku posiadał system alarmowy oraz system monitoringu, a mimo to sprawcy dostali się do wnętrza przez okno i w kilka sekund dokonali kradzieży. Oprócz wymienionych zabezpieczeń, w muzeum dodatkowo zostało zastosowane mocowanie najcenniejszego obrazu, jednak nie spełniło ono swojej funkcji. Autor zwraca uwagę, że dla pełnego bezpieczeństwa muzeum powinno posiadać całodobową ochronę. Według niego doraźna interwencja ochroniarzy nie spełni tego zadania.

Największa kradzież w historii polskiego muzealnictwa opisana jest w kolejnych dwu artykułach Piotra Ogrodzkiego¹⁰, które poświęcono kradzieży obrazu Claude'a Moneta *Plaża w Pourville* z Muzeum Narodowego w Poznaniu. Autor od początku podkreśla, z jaką łatwością złodziejowi udało się ukraść ten jedyny znajdujący się w Polsce obraz francuskiego impresjonisty. Sprawca wykorzystał moment, w którym obsługa muzeum przebiegała się krótko przed zamknięciem muzeum.

W kolejnym z tekstów opisana jest sprawa odzyskania skradzionego obrazu – po 10 latach sprawcę udało się zatrzymać. Artykuł o tytule *Okazja czyni złodzieja* jest podsumowaniem wszystkich dotychczasowych publikacji zawartych w tym zbiorze¹¹. Autor, analizując kradzieże z europejskich muzeów dokonane przez Stéphana Breitwiesera, pokazuje różne metody i techniki działania złodziei dzieł sztuki. Przynajmniej wypowiedzi sprawcy w procesach, ukazując braki oraz uchybienia w systemie zabezpieczania muzeów i obiektów posiadających dzieła sztuki w Europie i Polsce.

Następny z tekstów dotyczy kradzieży napisu *Arbeit macht frei* znad bramy wjazdowej do obozu w Auschwitz-Birkenau¹². Ten przykład świadczy o tym, że nie ma takiego muzeum i nie ma takiego rodzaju zbiorów muzealnych, które byłyby wolne od zagrożenia przestępczością. Z punktu widzenia złodzieja istotne jest znalezienie luk w ochronie, które umożliwią dokonanie przestępstwa. Czasem jednak nie trzeba posługiwać się niezwykle wyrafinowanymi technikami – pokazuje to właśnie przykład kradzieży wspomnianego napisu znad bramy głównej muzeum w Oświęcimiu. Przestępcy, którzy wiedzą na co należy zwracać uwagę przy planowaniu kradzieży, mogą bardzo szybko ustalić zakres technicznej ochrony większości obiektów. Jeśli jest system telewizji dozorowej, to z dużą dozą prawdopodobieństwa mogą poznać zakres obserwacji poszczególnych kamer, a co za tym idzie – znaleźć miejsca słabo bądź w ogóle nie obserwowane. W podsumowaniu autor, analizując potencjalne niebezpieczeństwo w przypadku muzeów martyrologicznych, zwraca uwagę na to, że nie można zapominać o zagrożeniu pożarowym. Dotyczy to wszystkich typów obiektów, w których są dzieła sztuki. Jeśli zabytek ulegnie spaleni, żadne prace konserwatorskie nie przywrócą poprzedniego stanu.

Kolejny artykuł Piotra Ogrodzkiego dotyczy rzadko poruszanej kwestii – zagrożenia zbiorów sztuki wynikającego

z ekstremalnych zjawisk meteorologicznych i awarii technicznych¹³. Wśród takich zjawisk pogodowych autor wyróżnia: ulewy, nawałnice, burze z wyładowaniami atmosferycznymi, huraganowe wiatry. Ogrodzki zwraca także uwagę na niebezpieczeństwo awarii technicznych, wśród których szczególnie niebezpieczne są uszkodzenia sieci wodociągowych oraz grzewczych. W drugiej części artykułu autor analizuje sytuacje kryzysowe i zagrożenia nadzwyczajne, jakie miały miejsce w ostatnich piętnastu latach i stwierdza, że największe straty w zabytkach (w tym również i w instytucjach kultury) zostały poniesione w wyniku powodzi z 1997 roku. Wówczas na terenie południowej i zachodniej Polski uległo uszkodzeniu ponad 1200 obiektów zabytkowych. Akty wandalizmu i ich przyczyny – motywy polityczne, religijne, moralne czy osobiste – autor omówił na przykładach jakie miały miejsce w Polsce i za granicą¹⁴.

Interesujące są również te artykuły, które dotyczą kradzieży monstrancji i sprzętów liturgicznych z kościoła parafialnego w Sadłowie¹⁵. Pierwszy z nich na początku przedstawia okoliczności kradzieży paramentów liturgicznych, potem poznajemy przebieg wydarzeń oraz opis prowadzonego śledztwa. W drugiej części autor zrelacjonował odnalezienie tylko części łupu – XVII-wiecznej monstrancji w domach aukcyjnych na terenie Szwajcarii i Niemiec. Ogrodzki pokazuje w tym tekście problemy formalno-prawne związane z odzyskaniem skradzionej monstrancji. Sądy oraz instytucje za granicą nie były w tej sprawie przychylnie. Decyzją śledczych parafia w Sadłowie oraz dom aukcyjny w Bremie powinny pójść na ugodę, a parafia może odkupić sporny przedmiot. Artykuł kończy się sformulowaniem wątpliwości dotyczących powrotu skradzionej monstrancji do prawowitego właściciela. Ostatnią szansą na odzyskanie utraconego dobra może być podjęcie sprawy osobnym tokiem przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Drugi artykuł opisuje szczęśliwy finał sprawy XVII-wiecznej monstrancji z Sadłowa. 8 października 2012 r. zabytek został przekazany przez właścicieli antykwariatu w Bremie stronie polskiej. Autor artykułu podkreśla, że w poszukiwaniu oraz odzyskiwaniu skradzionych dzieł sztuki trzeba korzystać z wszelkich form działania i nacisku. Przykład odzyskanej monstrancji z Sadłowa pokazuje, iż istotna jest determinacja, nieustępliwość i konsekwentne dochodzenie swoich praw.

Wybór publikacji P. Ogrodzkiego kończy artykuł omawiający problemy bibliotek klasztornych, które do niedawna *spowite były nimbem tajemniczości*¹⁶. Najczęściej nie ma dostępu do umieszczanych tam zbiorów. W polskich klasztorach do dziś znajduje się sporo inkunabułów i starodruków. Autor omawia bibliotekę powstałego na pocz.

XVII w. Klasztoru Ojców Kamedułów na Bielanach w Krakowie. Podaje, że na pocz. XX w. klasztorny zbiór liczył około 9500 pozycji (7000 stanowiły starodruki, a 2500 druki XIX-wieczne i XX-wieczne). W części drugiej artykułu poznajemy dwie kradzieże ksiązek ze zbiorów zakonnej biblioteki. Pierwsze zdarzenie miało miejsce prawdopodobnie po roku 1998, a sprawcą okazał się jeden z byłych współbraci. Wydarzenie to po części tylko – jak się miało okazać później – uwrażliwiło zakonników na problem zabezpieczenia posiadanego zbioru ksiąg. Ponownej kradzieży dokonano w roku 2005. Wtedy zginęło blisko 200 ksiązek. Według autora publikacji utracone dobra kultury mogłyby bezpiecznie spoczywać w klasztornych zbiorach *gdyby zabezpieczenia mechaniczne były uzupełnione elektroniką*, której rola nie była doceniana przez zarządców i przełożonych obiektów.

Podsumowując, przytoczone artykuły Piotra Ogrodzkiego doskonale wpisują się w tematykę ochrony obiektów kultury w muzeach i obiektów sakralnych. Dzięki profesjonalnej analizie mogą być wykorzystywane jako podręczna literatura w tej dziedzinie. Zawarte w nich informacje są i będą kompendium wiedzy dla studentów i wykładowców z historii sztuki, ochrony dziedzictwa kulturowego, prawa oraz muzealnictwa. W tekstach umiejętnie zostały zestawione prawne aspekty z praktyką ochrony dziedzictwa narodowego, a opisane przykłady w zakresie ochrony są i zapewne pozostaną aktualne oraz stanowią najlepszą lekcję na przyszłość. Wartością publikacji tekstów Piotra Ogrodzkiego jest tłumaczenie ich na język angielski. Choć wiele opisanych kradzieży dzieł sztuki miało miejsce w Polsce, to jednak autor często zwraca uwagę na podobne okoliczności takich przestępstw w Europie. Uwrażliwia tym samym nie tylko na kradzieże, ale również na wywożenie dzieł sztuki poza granice państw. To z kolei może uświadomić czytelnikom, że ochrona dzieł sztuki i dziedzictwa kulturowego to wspólna sprawa, niezależna od miejsca zamieszkania.

Warto w tym miejscu podkreślić, że prezentując dorobek Piotra Ogrodzkiego, do dużej liczby napisanych i opublikowanych artykułów należy dodać liczne szkolenia, które organizował i prowadził wraz ze współpracownikami z Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych dla osób świeckich i duchownych odpowiedzialnych za dziedzictwo kultury narodowej.

Po latach z satysfakcją należy stwierdzić, że wielkim szczęściem dla pracowników Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów było korzystanie z wiedzy i doświadczenia tak twórczej i wyjątkowej osoby, jaką był Piotr Ogrodzki.

Streszczenie: *Bezpieczne muzea, bezpieczne zbiory.* Wybór tekstów Piotra Ogrodzkiego to publikacja omawiająca problem współczesnej przestępczości przeciwko zabytkom. Teksty opublikowane powstawały na przestrzeni 20 lat, ukazując się systematycznie w czasopiśmie „Cenne, Bezcenne/Utracone” – jedynym w Polsce periodyku poświęconym sprawom rewindykacji i restytucji utraconego dziedzictwa narodowego. Publikacja zawiera 18 artykułów poświęconych charakterystyce wybranych zagrożeń dla muzeów oraz zbiorów. Całość zaprezentowanych tekstów oscyluje wokół semantycznych

pojęć związanych z przestępczością oraz kradzieżami w muzeach i obiektach sakralnych. W tekstach umiejętnie zostały zestawione prawne aspekty z praktyką ochrony dziedzictwa narodowego, a opisane przykłady w zakresie ochrony są i będą aktualne również w przyszłości. Wartością publikacji tekstów Piotra Ogrodzkiego jest tłumaczenie ich na język angielski. Choć wiele opisanych kradzieży dzieł sztuki miało miejsce w Polsce, to jednak autor często zwraca uwagę na podobne okoliczności takich przestępstw w Europie. Książka wzbogacona jest krótkim życiorysem oraz bibliografią prac

Piotra Ogrodzkiego. Otwierają ją teksty wprowadzające autorstwa Piotra Majewskiego, Pauliny Florjanowicz, Kamila Zeidlera oraz Jacka Rulewicza. Publikację zamyka przesłanie nadkom. Adama Grajewskiego z Komendy Głównej Policji pod wymownym tytułem *Zamiast zakończenia. Bezpieczeństwo*

zbiorów muzealnych. Wydawcy książki – Narodowemu Instytutowi Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów – należą się słowa uznania za szlachetny pomysł wydania książki i uhonorowania w ten sposób wyjątkowej osoby, jaką był Piotr Ogrodzki.

Słowa kluczowe: Piotr Ogrodzki, książka *Bezpieczne muzea, bezpieczne zbiory*, kolekcje muzealne, zabytki w kościołach, biblioteki klasztorne, kradzieże, włamania, zabezpieczenia zbiorów, systemy alarmowe.

Przypisy

- ¹ *Kradzież z Muzeum im. Adama Mickiewicza w Śmiełowie... i powroty Śmiełowskich obrazów*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 1997, nr 4(4), s. 19-21.
- ² *Kradzież z Państwowego Muzeum Zamkowego w Pszczynie*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 1998, nr 1(7), s. 16-17.
- ³ *Włamanie do Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 1998, nr 3(9), s. 28-29.
- ⁴ *Skradzione dzieło Mikołaja Kopernika*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 1999, nr 1(13), s. 9 i 13.
- ⁵ *Skradziony czy spalony*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2000, nr 2(20), s. 3.
- ⁶ *Kradzież z Muzeum w Lidzbarku Warmińskim*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2000, nr 2(20), s. 4-5 i 37.
- ⁷ *Kradzież z Muzeum Południowego Podlasia*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2001, nr 4(28), s. 28-29.
- ⁸ *Złodziejski duet, czyli jak okradziono kilkadziesiąt kościołów*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2001, nr 6(30), s. 26-27.
- ⁹ *Jeden rok, dwie straty. Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaskiewiczów w Stawisku*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2006, nr 1(46), s. 8-9.
- ¹⁰ *Największa kradzież w historii polskiego muzealnictwa. Szczęśliwy finał*, „Cenne, Bezcenne/Utracone. Wydanie specjalne. Katalog utraconych dzieł sztuki” 2006, s. 3-6 oraz *Największa kradzież w historii polskiego muzealnictwa. Szczęśliwy finał*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2011, nr 1(66), s. 13-16.
- ¹¹ *Okazja czyni złodzieja*, „Systemy alarmowe” 2009, nr 3, s. 40-43.
- ¹² *Muzea ciągle zagrożone, Kradzież w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2010, nr 1(62), s. 13-15.
- ¹³ *Wielka woda. Wielkie problemy (1)*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2010, nr 3(64), s. 3-6.
- ¹⁴ *Wandale w muzeach*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2011, nr 3(68), s. 31-33.
- ¹⁵ *Czy odzyskamy monstrancję z Sadłowa?*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2011, nr 4(69), s. 22-26 oraz *Powrót do Sadłowa*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2012, nr 4(73), s. 5-6.
- ¹⁶ *Biblioteki klasztorne. Zagrożone dziedzictwo kultury*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2012, nr 3(72), s. 26-28.

ks. dr hab., prof. UO Piotr Paweł Maniurka

Teolog i historyk sztuki; (od 1984) dyrektor Muzeum Diecezjalnego w Opolu, Diecezjalny Kustosz i Konserwator Zabytków, członek Rady Ochrony Zabytków przy MKiDN; (od 2006) działa w Radzie ds. Kultury i Dziedzictwa Kulturowego przy Episkopacie Polski; autor wielu artykułów z zakresu historii sztuki i ochrony zabytków; odznaczony m.in. złotą odznaką „Za opiekę nad zabytkami” oraz brązowym i srebrnym medalem „Gloria Artis”; uprawia malarstwo, grafikę i fotografię, miał kilka autorskich wystaw w Polsce i za granicą; e-mail: pmaniurka@uni.opole.pl

Word count: 3 176; **Tables:** –; **Figures:** –; **References:** 16

Received: 08.2020; **Accepted:** 08.2020; **Published:** 09.2020

DOI: 10.5604/01.3001.0014.3817

Copyright©: 2020 National Institute for Museums and Public Collections. Published by Index Copernicus Sp. z o.o. All rights reserved.

This material is available under the Creative Commons – Attribution 4.0 GB. The full terms of this license are available on: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode>

Competing interests: Authors have declared that no competing interest exists.

Cite this article as: Maniurka P.P.; *BEZPIECZNE MUZEA, BEZPIECZNE ZBIORY. WYBÓR TEKSTÓW PIOTRA OGRODZKIEGO*, BIBLIOTEKA NIMOZ, T. 13, WARSZAWA 2020. Muz., 2020(61): 219-223

Table of contents 2020: <https://muzealnictworocznik.com/issue/12766>